

Heydər Əliyev dühəsi və güdrətli AZƏRBAYCAN!

Ölkəmizin milli dövlətçilik ənənələrinin qurulmasında və inkişafında misilsiz xidmətləri olan Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycana rəhbərlik etdiyi dövrda xalqın ictimai-siyasi, iqtisadi və mədəni həyatının bütün sahələrindəki uğurlar və nailiyyətlər Böyük Şəxsiyyətin adı ilə sıx bağlıdır. Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycan dövlətini və xalqını zamanın ağır və sərt sınaglarından uğurla çıxara bilmiş, ölkənin gələcək inkişaf strategiyasını müəyyən etmiş və həyata keçirilməsi üçün mühüm islahatlar həyata keçirmişdir.

Onun siyasi hakimiyyətdə olduğu illər ölkənin bütün sahələrində yeni dövrün başlanmasına kimi xarakterizə olunur. 1993-cü il iyunun 24-ü 31 il bundan əvvəl Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyəti Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin Sədri Heydər Əliyevə həvələ olunur. O zaman ölkəmiz öz həyatının çox ciddi siyasi-ictimai çatışlıklarla ilə üz-üzə qalmışdır. 1993-cü ilin iyununda baş vermiş hadisələr müstəqilliyini bərpə etmiş Azərbaycanı uğuruma apardı. Vurğulayaq ki, müstəqilliyimizin bərpəsi asan əldə olunmadı, gərgin ictimai-siyasi veziyət və böyük qurbanlar bahasına əldə edildi. 1991-ci il oktyabrın 18-də Ali Sovetin sessiyasında tarixi sənəd qəbul edildi. Tarixi reallıqlar, bir daha göstərdi ki, 71 illik sovet rejimi Azərbaycan xalqının müstəqillik arzularının üstündən xətt çəkə bilməmişdi. Dövlət müstəqilliyi haqqında Konstitusiya Aktı 1991-ci il oktyabrın 18-də qəbul edilsə də, əslində, Azərbaycan özünün əsl müstəqilliyini Ümummilli Lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra əldə etdi.

Azərbaycanı gözü götürməyen qüvvələr xalqımızın uğrunda ardıcıl mübarizə apardığı milli azadlığına, dövlət müstəqilliyinə mane olmaq və onun mübarizə ezməni qırmaq üçün ən məkli siyasi təxribatlara el atdırı. Ermənistanın Azərbaycan torpaqlarının işğalı, respublikamızı daxildən parçalamaq və xalqımızı vətəndaş mühərabəsi girdabına sürüklemək kimi cəhdələri Azərbaycanı olduqca çətin bir vəziyyətlə üz-üzə qoydu. Öz müstəqilliyini bərpə etmiş Azərbaycanın idarəciliyində duranlar AXC-Müsavat cütlüyü ölkəni parçalanmaq və tamamilə məhv olmaq təhlükəsi ilə üzbeüz qoymuşdu. Çünkü hakimiyyətdə olan səriştəsiz rəhbərlər mövc-

ud təhlükələrin qarşısının alınması istiqamətində lazımi tədbirləri görmək gücündə deyildilər.

1993-cü ilin yayında ölkədə vəziyyət getdikcə ağırlaşdı, hakimiyyət strukturlarına, o cümlədən, silahlı birləşmələrə nəzarəti itirən o zamankı Azərbaycan iqtidarı isə, 1993-cü ilin yayında ölkəni vətəndaş mühərabəsi təhlükəsi ilə üz-üzə qoydu. Artıq bir sıra ərazilərdə - Gəncədə, Lənkəranda, Qusarda və digər regionlarda bəzi silahlı birliklər separatçı iddialarla çıxış edib, mərkəzi hakimiyyətə tabe olmadıqlarını bildirildiler.

4 iyun 1993-cü ildə Gəncədə Azərbaycan Ordusunun keçmiş korpus komandiri Suret Hüseynovun başçılıq etdiyi hərbi qüvvələrlə hökumət qüvvələri arasında silahlı toqquşma baş verdi. Məlum hadisə nəticəsində hökumətə tabe olmayan hərbiçilərlə hökumət qüvvələri arasındaki toqquşmada, ümumilikdə, 35 nəfər həlak oldu.

Gəncə hadisələri kimi tarixə düşən 4 iyun hadisələri AXC-Müsavat hakimiyyətinin ifası ilə nəticələndi. 1993-cü il iyunun 15-də Ümummilli Lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışı Azərbaycanı təhlükədən xilas etdi. O dövrde baş veren hadisələr bir daha tarixi gerçəkliliyi üzə çıxarmış olur. Belə ki, 1993-cü ilin iyununda xalqın dəvəti ilə Ümummilli Lider Heydər Əliyev yenidən hakimiyyətə qayıtmışdı, bu gün Azərbaycanın müstəqilliyindən səhət açmaq mümkün olmayıacaqdı. Ulu Öndər Heydər Əliyev bu məsələ ilə bağlı çıxışlarının birində belə deyirdi: "1993-cü ilin iyun ayında Azərbaycanda böyük dövlət böhranı yarandı. Azərbaycan dağılmağa başladı və o vaxtkı iqtidar ölkəni idarə edə bilmədi. Gəncədə toqquşma baş verdi və qan töküldü. Gəncədə başlayan hərəkat

Azərbaycanın ərazisinin, demək olar ki, yarısından çoxunda hakimiyyəti öz elinə aldı. Vaxtılı məni təqib edən, Naxçıvanda məni devirmək və Azərbaycandan sıxışdırıb çıxarmaq istəyən o vaxtkı iqtidar, belə bir zaman da, eləcəz qaldı və mənə müraciət etdi. Ancaq ondan əvvəl mənə müraciət edənlər bizim partianın üzvləri, Azərbaycanın müxtəlif təbəqələrinin nümayəndələri və ziyanlıları oldu. Onlar məni yenidən Bakıya dəvət etdilər".

AZƏRBAYCANIN İNKİŞAFINDA, MÜSTƏQİLLİYİNDE MÜSTƏSNA ROL OYNAYAN TARİXİ GÜN

İctimai, siyasi ve tarixi əhəmiyyətə malik olan 1993-cü ilin 15 iyun Milli Qurtuluş Günü - Azərbaycanın inkişafında, müstəqilliyində müstəsna rol oynayan tarixi gündür. Xilaskarlıq missiyasını öz üzərinə götürən Heydər Əliyev daxili və xarici düşmənlerimizin bütün planlarını iflasa uğradaraq, 1993-cü il iyunun 9-da Bakıya geldi və 1993-cü il iyunun 15-də Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin sədri seçildi və həmin gün tariximizə Milli Qurtuluş Günü kimi daxil oldu.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin öz müqəddəs xilaskar missiyasıyla böyük siyasetə qayıdışı ilə Azərbaycanda illerlə davam edən anarxiyaya, siyasi hakimiyyetsizliyə, hərbiləmiş cinayətkar dəstələrin qətl və özbaşınalıqlarına son qoymuş oldu. 1994-cü ilin oktyabr, 1995-ci ilin mart dövlət çevrilişi cəhdələri ən yeni tariximizin qara ləkələri kimi keçmişə həkk olunub. Bu təxribatlar müdrik siyasetçinin son dərəcə tədbiri, təmkinli və əzaqərən siyaseti sayəsində baş tutmadı.

1993-cü il oktyabrın 3-də ümumxalq səsverməsi nəticəsində Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçilib. O, 1998-ci il oktyabrın 11-də xalqın yüksək fəallığı şəraitində keçirilən seçimlərdə səslərin 76,1 faizini toplayaraq, yenidən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçildi. Heydər Əliyev qanunun alılıyi, azad vətəndaş cəmiyyəti prinsiplərinin bərərərə olması zəruriliyini döñə-döñə vurgulayırdı: "Azərbaycan Respublikası demokratik yolla getmelidir, Azərbaycanda həqiqi demokrat-

ya prinsipləri yaranmalıdır, inkişaf etməlidir, Azərbaycanda siyasi plüralizmə imkan yaradılmalıdır. Azərbaycan çoxpartiyalı bir cəmiyyət kimi yaranmalıdır, partiyaların fəaliyyətinə şərait yaradılmalıdır. Azərbaycan bazar iqtisadiyyatı yolu ilə, sərbəst iqtisadiyyat yolu ilə getməlidir. Azərbaycanda milli həmrəylilik, insanlar, siyasi partiyalar, qurumlar arasında sülh və sağlam rəqabət ehvalruhiyyəsi yaranmalıdır."

AZƏRBAYCANDA MÜSTƏQİL DÖVLƏT-ÇILİK ƏNƏNƏLƏRİ FORMALAŞDIRILDİ

Zəngin dövlətçilik təcrübəsinə malik olan böyük strateq Heydər Əliyev hüquqi dövlətin Azərbaycan modelini ilk milli Konstitusiyası yaratmaqla gerçəkləndirdi. Heydər Əliyevin müəllifi olduğu 1995-ci ildə ümumxalq səsverməsi yolu ilə qəbul olmuş Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında hüquqi dövlətin bütün prinsipləri - qanunun alılıyi, insan hüquqlarının müdafiəsi, hakimiyyət bögüsü, konstitusiya nezərəti prinsipləri təsbit olundu, insan haqlarının təminini dövlətin ali məqsədi kimi bəyan edildi.

1995-ci ildə müstəqil Azərbaycanın ilk parlamentine keçirilən seçkiler isə dövlət müstəqilliyinin möhkəmləndiriləsi prosesinin hüquqi bazasının yaradılmasına daha geniş imkanlar açdı. 1994-cü ildə milli neft strategiyasının əsası qoyuldu. "Əsrin müqaviləsi" imzalandı. Neft strategiyasının bənəlxalq layihələrin və iqtisadi proqramların həllinə doğru istiqamətləndirilməsi ölkəmizdə bu tükənməz sərvətdən əldə olunan gelirin qat-qat artırılmasına səbəb oldu.

Azərbaycanda bu gün müstəqil dövlətçilik ənənələri formalaşdırılmışdır və şübhəsiz ki, bu mühüm nailiyyətin əldə edilməsində Ümummilli Lider Heydər Əliyevin fədakar xidmətlərinin müstəsna əhəmiyyəti vardır. Onun siyasi xadim olaraq yürüdüyü siyasetin başlıca qayəsi Azərbaycanı hər bir vətəndaşının təhlükəsizliyini qoruya biləcek qədər qüdrətli dövlətə çevirmək olmuşdur. Bu gün Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Ümummilli Lider Heydər Əliyevin siyasi xəttinə sadıq qalaraq, müstəqil ölkəmizi inamlı gələcəyə doğru aparır. 2003-cü ildən etibarən, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Cənab İlham Əliyevin uğurlu daxili və xarici siyaseti, məqsədönlü islahatlar proqramı ölkəmizin bütün sahələrdə yeni nailiyyətlərə müşahidə olunan sürtəli inkişaf mərhələsinə qədəm qoymasına səbəb olub. Müasir yanaşmalar və milli iqtisadi prioritetlər əsasında mükəmməl islahatlar konsepsiyasının reallaşdırılması nəticəsində Azərbaycan son illerdə yüksək inkişaf templərinə görə dönya-nın lider dövlətləri sırasındadır. Bu gün Azərbaycanı 1990-ci illərin əvvəli ilə müqayisə etmək mümkün deyil. Əgər Azərbaycanın müstəqilliyinin ilk illərində baş verən hadisələrin qarşısı alınmasaydı və Ulu Öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışı olmasa idi, əlbəttə ki, bu gün Azərbaycan reallıqlarından belə səhət açıla bilməzdi. Bu gün müasir Azərbaycanda nəhəng enerji layihələri, ölkənin hər yerində abadlaşma, münasibələr, ölkənin dünyada tanınması və milli maraqlara xidmət edən çoxsaylı tədbirlər keçirilir. Azərbaycan regionun ən güclü və nüfuzlu dövlətina çevrilib.

Prezident İlham Əliyevin son 20 ildə həyata keçirdiyi güclü dövlət, güclü ordu strategiyası torpaqlarımızın işğaldan azad olmasına ilə nəticələndi. Azərbaycan ordusunun döyük taktikası dünyada ölkələrində öyrənilir. Azərbaycan 44 günlük Vətən mühərabəsində dünyani təəccübələndirir, hərb tarixinde yeni səhifə olan mühərabədə qalib dövlət oldu. Azərbaycan xalqının həmrəyliyi, xalq-iqtidar birliliyi uğurları şərtləndirən amil olduğundan ölkəmizi daha da böyük nailiyyətlər gözləyir. Ulu Öndər Heydər Əliyevin siyasi kursunu uğurla davam etdirən Cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan bundan sonra da öz tarixinin yeni, şanlı səhifələrini yazaraq, daha yüksək zirvələr fəth edəcəkdir.

Nəzakət ƏLƏDDİNQIZI